

Izobraževanje za tiste, ki želijo nuditi namestitev – HOC - Humanitarni odzivni center

Dogodek se je snemal in je dostopen na povezavi: <https://youtu.be/hJ-phjwqhdQ>

OSNOVE INFORMACIJE (Primož Jamšek – Filantropija):

Osebe, ki pridejo iz Ukrajine so lahko v Sloveniji **90 dni** brez kakršnega koli vizuma in se prosto gibljejo znotraj EU. Na policijski postaji se lahko prijavijo kot gostje.

Na policijski postaji lahko zaprosijo za **status začasne zaščite**, če bodo v Sloveniji živeli dlje časa, vendar morajo to narediti v roku **3 dni** od vstopa v Slovenijo. To je pomembno, saj bodo iz tega naslova prejeli pravice. Obljublja se, da bodo ta status osebe dobile po hitrem postopku, saj naj bi se ugotavljala le istovetnost – torej da so res državljani Ukrajine, vendar ne vemo kako bo to v praksi izgledalo. Možno je tudi, da osebe s statusom začasne zaščite, kasneje zaprosijo za status mednarodne zaščite, ki je dolgotrajnejši postopek.

PRAVICE IZ NASLOVA ZAČASNE ZAŠČITE:

- **pravica do začasnega prebivanja** v Republiki Sloveniji
- nastanitve in prehrane v nastanitvenih centrih ali denarne pomoči za zasebno nastanitev,
- zdravstvenega varstva,
- dela,
- izobraževanja (na usposabljanju je bilo predlagano, da se otroke čim prej vključi v šolanje, lahko se kar potrka na vrata lokalne šole in vpraša, če se lahko otrok udeleži pouka. V nekaterih primerih se to že izvaja)
- denarne pomoči ali žepnine (osebe, ki so na zasebni nastanitvi imajo pravico do denarne pomoči, ki se obračuna kot socialni prejemek. Prva odrasla oseba dobi 100%, naslednja 70%, otroci dobijo 30%,... to pomeni da je za mamo z enim otrokom socialni prejemek 130% osnovnega zneska (412€). Tisti brez lastnega dohodka, ki živijo v nastanitvenih centrih bodo dobili žepnino v znesku 30% od osnovnega zneska (412€)
- združevanja družine,
- brezplačne pravne pomoči,
- obveščeni o pravicah in dolžnostih ter do pomoči pri uveljavljanju pravic iz ZZZRO.

Postopek je zelo enostaven. Oseba, gre na **policijsko postajo**, kjer odda vlogo za začasno zaščito ([Uradni list RS – 26/2006, Uredbeni del \(uradni-list.si\)](#)). Na podlagi tega prejme potrdilo, da je vlogo oddala. Trenutno je nekaj nejasnosti glede tega da naj bi tudi upravne enote zbirale vloge, vendar v praksi trenutno upravne enote obračajo ljudi na policijo.

Do začasne zaščite so upravičene naslednje **kategorije oseb, ki so prebivale v Ukrajini pred 24. februarjem 2022:**

- **državljeni** Ukrajine,
- osebe brez državljanstva in državljani tretjih držav, ki niso državljani Ukrajine in so bili v Ukrajini upravičeni do **mednarodne zaščite** ali druge enakovredne nacionalne zaščite,
- **družinski člani oseb** iz prve in druge alineje tega odstavka,
- osebe brez državljanstva in državljani tretjih držav, ki niso državljani Ukrajine in so v Ukrajini prebivali na podlagi **veljavnega dovoljenja za stalno prebivanje** ter se **ne morejo vrniti** v svojo državo ali regijo izvora na varen in trajen način.
-

Namestitveni centri: trenutno v Logatcu, z njim upravlja urad za oskrbo in integracijo migrantov. Naslednji bo na lokaciji Debeli rtič. Pomembno je da vemo, da za vse obstajajo prostori v nastanitvenih centrih in da nihče ne bo ostal na cesti.

Mladoletniki brez spremstva (MBS):

Nekaj ljudi se je javilo, da bi pri sebi lahko namestili MBS. Trenutno navodilo ministrstva za dom družino in socialne zadeve je, da centri za socialno delo beležijo interes. Ko MBS pride v Slovenijo mu/ji je dodeljen skrbnik (zastopnik/ca mladoletnikov brez spremstva). Z njo/njim se bo določilo kje bo MBS nameščen/a. Možna bo nastanitev v družinah, vendar bo morala le-ta ustrezati vsem merilo, ki so postavljena za rejnike. Za to je predviden skrajšan ugotovitveni postopek, da osebam, ki bi nameščale MBS, ni potrebno pridobivati dejanskega statusa rejnika. **Torej bo CSD edini, ki bo nameščal MBS na zasebne nastanitve in o tem tudi odločal.** Druge organizacije pa lahko le beležijo in predlagajo nastanitev.

Več informacij o tem:

[Pomoč Slovenije državljanom Ukrajine | GOV.SI](#) (spletna stran UOIM)

[Uradni list - Vsebina Uradnega lista \(uradni-list.si\)](#) (Zakon o začasni zaščiti razseljenih oseb)

NAJEMNIŠKI ODNOSI (Sanja Jablanović – PiC)

Na tem področju so pomembni:

- **Stanovanjski zakon**
- Obligacijski zakon
- Stvarnopravni zakonik
- Podzakonski akti: Pravilnik o načinu delitve in obračunu stroškov za toploto; **Pravilnik o standardih vzdrževanja večstanovanjskih stavb**; Pravilnik o upravljanju večstanovanjskih stavb.

Če ni najemne pogodbe, ni denarne pomoči! Torej iz naslova nastanitvene podpore je omejena višina najemnine, ki se krije. Stroški pa se krijejo samo če so **fixni**. Torej, če imamo pogodbo za najemnino 200€ + stroški, bo UOIM kril samo 200€ najemnine.

V pogodbi je pomembno da se vse pravice in dolžnosti čim bolj podrobno opredelijo in določijo, pri čemer je potrebna dodatna pozornost za skupne prostore.

Lahko se da v najem tudi, če je oseba najemnik stanovanja, vendar le pod pogojem da se lastnik stanovanja s tem strinja.

Najemne pogodbe ni potrebno nikjer registrirati, niti deponirati. Prav tako ni potrebno overiti podpisov (torej potrditi istovetnosti strank), saj notar ne omogoča nobenega dodatnega jamstva.

Če želite večjo težo podobe se jo lahko sestavi po notarskem zapisu – pregleda jo notar in opozori stranke na dejstva, ki bi lahko vplivala na veljavnost pogodbe. Cena tega je dobrih 100€. Odločitev glede tega je pa seveda na posamezniku – torej ni obvezna.

Obveznost prijave prebivališča je obveznost najemnika. V zakonu je določeno da se najemnik sam prijavi, podlaga prijave pa je lahko najemna pogodba.

Standard za bivanje je 7 kvadratov na osebo.

OBDAVČITEV: oddaja v najem je obdavčljiv dohodek po zakonu o dohodnini. Pošteno je da se davčno breme ne prevali na najemnika. Kar se pogosto dogaja. Najemodajalec je tisti, ki plačuje davek 27,5% od dohodka 1x letno. Obrazec se najde na spletni strani FURS-a, kjer so tudi izpolnjeni obrazci. Stroški niso obdavčeni. Bili so primeri, ko so ljudje računali 100€ najemnine in 300€ stroškov. FURS to seveda ugotovi.

Najemodajalec mora omogočati **dostojne bivanjske razmere**, da ni vlage, da dela oprema,... ter tudi krije stroške **vzdrževanja**. Najemnik krije stroške **obratovanja**. Če stanovanje ni mogoče normalno uporabljati, lahko najemnik zahteva popravilo oziroma vzdrževanje, če najemodajalec ne uredi zadeve, lahko najemnik kontaktira inšpekcijo in sam popravi težavo, pri čemer lahko popravilo odšteje od najemnine. Če seveda ne gre za posledice malomarne uporabe.

Odpovedni rok:

- Najemnik: kadarkoli, brez razloga, 60 dnevni odpovedni rok, če ni s pogodbo dogovorjeno drugače)
- Najemodajalec: odpovedni rok ne sme biti krajši od 60 dni.

VPRAŠANJA:

1. Ali mora vsaka polnoletna oseba izpolniti vlogo ali je dovolj ena za celo družino?

Vsaka polnoletna oseba izpolni svojo vlogo.

2. Koliko časa traja od oddaje vloge do izdaja dovoljenja?

Vloge so se začele oddajati prejšnji četrtek (10.3.), zaenkrat ni informacije, da bi bila katera odobrena.

3. Glede tega združevanja družin...ali se jim lahko takrat odreče nastanitev?

Število oseb je, ki lahko bivajo v nastanitvi je zelo dobro opredeliti v najemnem razmerju. Če se dogovorimo da bodo v stanovanju 3 osebe, jih ne mora biti na koncu 5. Lastnik se mora strinjati s številom oseb. To je njegova pravica.

4. Ali bo tudi pomoč za kompenzacijo najemnine?

Da. Pravica do denarne pomoči za privatno namestitev je pravica osebe ne pa pravica vas kot lastnikov. Torej najemodajalci ne morajo zaprositi za refundacijo. Osebe upravičene do nastanitvene podpore morajo prositi za denar. Ampak trenutno ni še nobene prakse. Ni napisanega podzakonskega akta, kjer bi bile te stvari podrobneje urejene. V preteklosti je UOIM v kolikor sta najemnik stanovanja in lastnik stanovanja podala izjavo nakazal sredstva direktno lastniku.

5. bi se lahko dobila tipska najemna pogodba in da bi bila tudi v ukrajiniščini?

Bo objavljena.

6. ali se kot fizične osebe sedaj lastniki prijavimo na FURS

Samo v primeru če bojo najemniki plačevali najemnino.

7. torej, če želimo dobro najemniku (da dobi več sredstev) bi bilo dobro napisati čim večjo vrednost?

Od višine najemnine plačate davek. To se odsvetuje.

8. Ali bo potrebno z begunci podpisovati pogodbe?

Ni 100% obvezno, predvsem če jim boste vse dali brezplačno. Boste pa morali podati izjavo da dovoljujete prijavo na našem naslovu. Je priporočilo ni pa nujno.

9. Ali pripada beguncem, poleg nadomestila za najem tudi denarna socialna pomoč?

Da, ampak ne preko CSD temveč preko UOIM.

10. Sem prav razumela: Begunci v privat nastanitvah dobijo 410€ na odraslo osebo, 30% od tega za otroka samo za plačilo najemnine. Dobijo tudi žepnino

Žepnine ne dobijo tisti, ki so na privat nastanitvi. Dobijo Denarno pomoč.

11. Nisem razumela višine davka za najemnino. kaj pa če ne zahtevamo najemnine, lahko damo maksimalno vrednost stroškov za 1 osebo 412 €?

Ni najemnine ni davka. Če želite da osebe dobijo denarno pomoč za plačilo stroškov potem bo treba imeti neko pogodbo ali dogovor. Če bojo zapisani samo stroški, morajo biti zapisani fiksno.

12. Kako je urejeno najemno razmerje, če gre le za oddajo sobe s souporabo kuhinje in kopalnice?

Enko. Samo opredeliti je potrebno detajle.

13. Kako je s prijavo v nastanitev, če le-ta nima hišne številke?

Upravna enota tega ne bo dovolila, ljudje se ne bojo morali prijaviti na tem naslovu. Ljudje rabijo naslov, za pridobitev določenih pravic na primer vpis v šolo.

14. Ali je potrebno zagotavljati obroke hrane?

To ni nobena obveznost. Potrebno je zagotoviti samo nastanitev. Osebe se lahko napoti na humanitarne organizacije, ki so zbrale veliko materialnih sredstev. Nekomu ,ki nima nobenih sredstev se priporoča nastanitev v **nastanitvenem centru**. Trenutno ne moramo vedeti, koliko časa bo trajalo da ljudje pridejo do socialnih transferjev. Zadeve se lahko zavlečejo.

15. Kako je s pravico do javnega prevoza, npr. primestni promet?

Javi prevoz v RS je za 6 mesecev za vse brezplačen s strani ministrstva na infrastrukturo. V praksi včasih na vlakih hočejo da se gre na okence kupiti karto in potem dajo osebi listek za brezplačno vožnjo. Tudi cestnin in vinjet ni treba plačevati. Prav tako v nekaterih občinah ni parkirnin za avtomobile z UA registrsko tablico.

16. Kako je z vpisom v šolo?

Priporoča se da se potrka na vrata najbližje šole, kjer bodo imeli učenci iz Ukrajine pravico do dodatnih ur učenja slovenskega jezika. Zakonska podlaga še ni tu, vendar vseeno nekatere šole že sprejemajo učence. Veliko pa je odvisno od šole in učiteljev.

Ljudske univerze ponujajo brezplačne tečaje slovenskega jezika.